

Ключевые слова: крылатые слова, цитаты, авторство, текст-прототип, переводческие трансформации.

Naberezhnieva, T. E., Cand.Phil.Sci., Assistant Professor
Institute of Philology, Taras Shevchenko National University of Kyiv

THE “AUTHORSHIP” OF SHAKESPEARE’S QUOTATIONS IN UKRAINIAN

The article describes the translations that have become sources of W. Shakespeare’s quotations in Ukrainian, discusses the factors determining the variation of foreign authors’ quotations, as well as examines the role of translators in shaping the national corpus of quotations.

Key words: winged words, quotations, authorship, source text, translation transformations.

УДК 811. 11’42:32

Недайнова І.В., к. філол. н., доц.,
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

КОНЦЕПТИ ГЛОБАЛІЗМ ТА АНТИГЛОБАЛІЗМ У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ПРОСТОРИ

У статті феномени глобалізму та антиглобалізму розглядаються в ракурсі визначення характеру їх концептуальних відносин в межах сучасного англomовного дискурсу. В ході дослідження їх начебто опозиційності виявляється концептуальна кореляція в певних зонах їх перетину, що не дає підстав вважати ГЛОБАЛІЗМ і АНТИГЛОБАЛІЗМ концептом та антиконцептом. Відношення між досліджуваними нами концептами ми вважаємо корелятивними.

Ключові слова: глобалізм, антиглобалізм, дискурс, концепт, антиконцепт, опозиція, корелятивні відносини.

Конструювання концепту АНТИГЛОБАЛІЗМ з огляду когнітивні компетенції людини демонструє нерозривний зв’язок двох соціальних реалій сьогодення – глобалізму та антиглобалізму. Зважаючи на присутність в номінації префікса *–анти*, на перший погляд, можна очікувати, що сутність концепту АНТИГЛОБАЛІЗМ має проявлятися у антиномії до концепту ГЛОБАЛІЗМ, а його назву слід трактувати як антонім, тобто, що ми маємо справу з парою реалій, що підпадають під відношення: концепт/антиконцепт [Воркачев 2007, 2011; Пономарева 2008; Приходько 2008]. Однак, як свідчать наукові розвідки, відношення «концепт/антиконцепт» виходять далеко за рамки антонімічних протилежностей, а саме тому співіснування двох елементів сучасної дійсності (глобалізму та антиглобалізму) потребує в нашому дослідженні

ретьного розгляду, а статус АНТИГЛОБАЛІЗМУ як антиконцепту по відношенню до концепту ГЛОБАЛІЗМ має бути доведений чи заперечений.

Мета представленою в статті аналізу полягає в спробі дослідити природу відношень двох концептів сучасної англійської картини світу – ГЛОБАЛІЗМ та АНТИГЛОБАЛІЗМ, та підтвердити або заперечити статус їх як опозиційних.

У науковій літературі більшість вчених схиляється до думки, що основою специфічних типів концептів, які мають свій антипод, виступає контрадикторна опозиція двох самостійних концептів [Ефремов 2010; Ларина 2011; Пономарева 2008; Приходько 2012; Степанов 2007]. Однак подальші підходи до розгляду таких відношень приводять до висновків, що антиконцепт не завжди несе в собі явну протилежність – він може бути формою вираження протесту до концепту чи незгоди з ним [Степанов 2007а: 20-21]; антиконцепт може протиставлятися концепту на основі оцінки, що підкреслює як сутнісні відмінності антиконцепту, так і точки зіткнення зв'язку «концепт-антиконцепт» [Приходько 2012: 38]; антиконцепт – це частина цілого чи певна автономна сутність [Приходько 2013: 162]; антиконцепт – джерело розвитку ідеї як семантичної сутності [Воркачев 2007: 53]; антиконцепт – смислова динамічна структура, що разом з концептом створює єдине буття метапоняття, при цьому концепт і антиконцепт мають різні ціннісні вектори [Ларина 2011: 6].

В рамках концептуальної структуризації світу ми констатуємо, що саме факти неспрацьовування окремих глобалізаційних стратегій та невдач у очікуваних результатах за цими стратегіями і привели до змін у концептуальній картині світу глобалізму, а потреби вдосконалення цієї картини дали поштовх для формування в ній реалії, яка означалася у новому концепті АНТИГЛОБАЛІЗМ. В сучасній картині світу формується концептуальний прошарок – сукупність двох споріднених, але при цьому і відмінних один від одного концептів (ГЛОБАЛІЗМ та АНТИГЛОБАЛІЗМ), при чому останній все більше претендує на самостійність.

Сучасні наукові дослідження свідчать про те, що глобалізація сьогодні виступає основним вектором розвитку цивілізації і має свої стійкі характеристики в економічній, політичній, соціальній та культурологічній сферах [Бауман 2008; Бебик 2006; Гидденс 2004; Даниленко 2002; Назарчук 2002; Backhaus 2003; Held 2000]. Представлена світу як новий рівень його процвітання, глобалізація має за мету інтенсифікацію науково-технічного прогресу, укріплення демократії, поліпшення рівню життя людини та культурний розквіт, тощо. Однак, факти, що спостерігаються в різних сферах сучасного життя і в різних куточках світу, говорять про дещо інші результати. Джерелом фіксації цих фактів виступають перш за все медіа-ресурси. Наведемо низку таких джерел, в яких, попри позитивні наміри провідників глобалізації, спостерігається наступне:

- волонтаристська діяльність країн Великої сімки та їх діючих влад:

[...] The recent rise in oil prices has led the G-7 nations [...] to call upon oil producing countries to boost output. «We remain vigilant of the risks to the global economy,» the G-7 said [...] we are monitoring the situation in oil markets closely: ...We encourage oil-producing countries to increase their output to meet demand,» the statement said. «We stand ready to call upon the International Energy Agency to take appropriate action to ensure that the market is fully and timely supplied [...]» (MW);

- гегемонія політичних та економічних країн-лідерів:

[...] The Greek economy is in deep recession, and Germany seems adamant that no more money will be made available to help it out [...] efforts to shore up the euro might be scotched not in Berlin but in another austerity-minded northern capital [...] the Finns could be dragged by the Germans into some form of grand bargain that involves pooling debts; [...] especially as the austerity programmes Mrs Merkel favours shrink Europe's economies [...] (EC);

[...] The US, UK and France are to table a UN Security Council resolution but Russia has already indicated opposition. [...] Vladimir Putin and Barack Obama discuss idea of placing Syria's chemical weapons under international control on sidelines of G20 summit, Putin spokesman says [...] (BBC1);

- диктат міжнародних інститутів:

[...] A damaging row between Greece and its creditors is likely to be avoided for a few more weeks – at least until the “troika” of the ECB, the European Commission and the International Monetary Fund (EC);

[...] Ireland is set to re-enter the money markets today as the first eurozone nation to have completed a strict bailout programme imposed by the Troika, the European Central Bank, the European Commission and the International Monetary Fund. [...] The Irish republic has endured four austerity budgets and 12 intense reviews by the Troika [...] (TIN);

- небезпечний для навколишнього світу індустріальний розвиток:

[...] But it was also a year when Obama claimed as a personal achievement the expansion of oil and gas production through hydraulic fracturing, and when the coal industry sent coal overseas to rescue the mines closing down at home [...] Power plants account for about 40% of America's carbon dioxide emissions, the largest source of carbon pollution [...] (TG1);

- диктат системи цінностей:

[...] The Vatican used to be able to count on Irish clergy to follow the rules. [...] Flannery, who resides at the Redemptorist Esker Monastery in the West of Ireland, maintains that if he doesn't sign a statement reversing his positions, the Vatican has threatened excommunication. Yet, the Vatican did excommunicate an American priest in 2008 for taking the same public position on women serving as priests. [...] Catholic Church leaders are also pressuring Flannery to disband a liberal organization he leads [...] (DW2);

- утручання «великих країн» у внутрішні справи слабших:

[...] The US has warned that a Russian plan on Syrian chemical weapons must not be an excuse for “delays and avoidance”. [...] US Secretary of State John Kerry said “President Obama will take a hard look at it. But it has to be swift, it has to be real, it has to be verifiable. [...] «We have to show Syria, Russia and the world we are not going to fall for stalling tactics.” [...] Mr Kerry urged Congress to stand by Mr Obama, saying the president was not asking for a declaration of war, simply for the power to show that the US “means what we say” [...] (BBC1);

[...] The Obama administration has generally praised the stability of Iraq in recent years. [...] it has voiced concern about the growing strength of the militant groups. [...] the State Department issued a statement citing its worries about terrorists “who are seeking to gain control of territory inside the borders of Iraq.” [...] the administration is especially

concerned that Sunni extremist groups in Syria and neighboring Iraq could threaten U.S. allies in the region. [...] Pollack [...] said the regional threat creates a special challenge for Washington because the withdrawal of U.S. forces from Iraq at the end of 2011 has left it with limited influence [...] (LAT).

Зафіксовані факти сприймаються світовою громадськістю та окремими індивідами неоднозначно, вони викликають полеміку, в якій піднімаються запитання про сутність глобалізації, про те, що очікуваний її сенс упорядкувати світ в прогресивному напрямку не спрацьовує та призводить до деполітизації та дерегуляції різних сфер глобального суспільств, про те, що вона руйнує традиційний системно-політичний світовий устрій, що заснований на принципах державного суверенітету та національно-культурній інтеграції. Такі дискусії стають результатом різноманітних контрадикторних взаємодій між двома елементами в окремому концептуальному прошарку сучасної картини світу та появи різноманітних семантичних взаємовідносин в мовній системі. В свідомості мовця ці відносини реалізуються в баченні відношень між глобалізмом та антиглобалізмом як таких, де актуалізація одного з них неодмінно передбачає актуалізацію іншого. Ми називаємо такі відношення *корелятивними*, тобто такими, що відбуваються між двома концептами в одному концептуальному прошарку сучасної картини світу та мають певні зони перетину з іншими концептами. Так, нами встановлено [Недайнова 2011; 2012], що обидва кореляти пов'язані з концептами ПОЛІТИКА, ЕКОНОМІКА, КУЛЬТУРА ТА ЕКОЛОГІЯ.

Елементи сучасної картини світу, що розглядаються нами, – глобалізм та антиглобалізм, знаходяться у діалектичному взаємозв'язку в межах одного концептуального простору та представлені взаємопов'язаними реаліями в системі знань людини про оточуючий світ. Ці знання формують певний світогляд людини і виводять її у сферу комунікативних відношень з іншими людьми. В даному випадку ми говоримо про соціальну комунікацію, невід'ємною часткою якої є постійний обмін інформацією, де певні значущі дії описуються не фактами, а звернуті у блоки інформації з причини динамічності (швидкої змінюваності) цієї інформації [Почепцов 2001; Reynolds 2001; Witt 2002].

В ракурсі проявів опозиційності, шляхи становлення антиконцепту АНТИГЛОБАЛІЗМ мають вивчатися через аналіз його мовної реконструкції в протестному щодо ідей глобалізму дискурсі.

Аналіз матеріалів нашої розвідки [Недайнова 2011; 2012] дозволив нам виділити наступні комунікативні блоки (КБ):

- КБ «Політика»
- КБ «Економіка»
- КБ «Соціально-культурний простір»
- КБ «Соціально-екологічна площина».

Інформація, що міститься у цих комунікативних блоках, буде використана нами у конструюванні антиконцепту АНТИГЛОБАЛІЗМ щодо ГЛОБАЛІЗМУ як мегаконцепту, що формує своє концептуальне поле. В цьому полі можливе визначення інших концептів, що входять до стереотипного образу про об'єкт світу «Антиглобалізм» і які працюють на формування картини світу антиглобалізації як фрагменту сьогоденної дійсності. В просторі англomовних дискурсів ми досліджуємо вербалізацію діяль-

ності суб'єктів антиглобалізаційних практик репрезентовані у англомовних текстах антиглобалізаційної тематики.

Тобто, кожен конкретний комунікативно-пізнавальний акт ми розглядаємо як певний результат, котрий виступає елементом формування характеристик концепту, що додають до його змісту, та як комунікативно-марковану одиницю, що несе в собі актуальну для учасників комунікації інформацію. Ця інформація розглядається нами як комунікативна подія, що є конструктивним елементом у становленні антиглобалістського дискурсу як окремого виду.

Фокусом дослідницького інтересу тут виступає кореляція концепту ГЛОБАЛІЗМ і антиконцепту АНТИГЛОБАЛІЗМ як відбиття суб'єктивно-активних антиглобалістських практик, направлених на зміну глобалізаційних процесів. За цим, методологічна хода вибудовується у наступній послідовності: 1) встановлена схема аналізу текстового матеріалу; 2) окреслені базові сегменти змісту комунікативної події; 3) представлена лексична репрезентація сегменту; 4) інтерпретована інформація, закладена у сегменті змісту події; 5) схарактеризовані результати – реальні чи очікувані наслідки комунікативної події, на предмет визначення антиконцептуального вектору ознаки АНТИГЛОБАЛІЗМУ.

Отже, у виділених комунікативних блоках «Політика», «Економіка», «Соціально-культурний простір» та «Соціально-екологічна площина», які представляються нам функціонально-смысловими текстовими одиницями, встановлені зони, в яких реалізується вербальна презентація певних комунікативно-пізнавальних подій, де чітко окреслюються об'єкти антиглобалізаційних заходів, формується їх мета, різноманітні стратегії та очікувані чи одержані результати. Кореляція антиглобалізму з концептом ГЛОБАЛІЗАЦІЯ в цих блоках відбувається в зоні конфлікту, який формується через когнітивний дисонанс у знаннях та досвіді людей. Важливим нам здається й такий підхід до дослідження комунікативних блоків як обрання матеріалів, що не характеризуються суто глобалізаційною чи антиглобалізаційною направленістю: описані події не мають на меті вплинути на читача, а пряма мова учасників, що в одних випадках виступають за глобалізацію, а в інших – проти неї, є лише відображенням реальності, і це надає можливості читачеві самому робити висновки та підтримувати ту чи іншу сторону.

Як показало дослідження інформації, закладеної у вищезгаданих блоках, в цілях вирішення конфлікту антиглобалістичні стратегії направлені не на відкидання глобалізаційних посиленнй взагалі, а на альтернативні форми вирішення глобалістських проблем сучасності та, зокрема, на дещо інші форми співробітництва.

Опрацьований матеріал з аналізу взаємовідносин концептуальних корелятив, що розглядаються, зведено у наступну таблицю, що демонструє, до яких наслідків в заявлених вище зонах пересічення призводять глобалізаційні сили і яка антиглобалізаційна альтернатива формується в результаті цих наслідків.

Таблиця 1.

ЗОНА	ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ Посили	НАСЛІДКИ	АНТИГЛОБАЛІЗАЦІЙ- НА АЛЬТЕРНАТИВА

Економіка	ЕКОНОМІЧНИЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМ: дії Всесвітньої торгівельної організації (ВТО), Міжнародного валютного фонду (МВФ), Всесвітнього банку (ВБ), транснаціональних корпорацій (ТНК).	Дерегуляція ринків; фінансові спекуляції; поява віртуальних економік; боргові кризи; разючий контраст між бідними та багатими.	Радикальна реконструкція ТНК; введення тарифів на імпорту з метою захисту національних ринків; введення податків на валютні спекуляції; стимулювання довгострокових інвестицій в національні економіки; мінімальні виплати за зовнішні борги для бідних країн.
Політика	ПОЛІТИЧНИЙ ЛІБЕРАЛІЗМ: загальна політико-ідеологічна орієнтація щодо рівних прав та свобод людини у всіх сферах життя	Диктат Великої вісімки (двадцятки); гегемонія США; утручання «великих країн» у внутрішні справи слабших держав; військова інтервенція під прикриттям миролюбних намірів; ставлення підпорядкованих політичних режимів в слабо-розвинених країнах; посилення тероризму в світі; зростання бідності в слабо-розвинутих країнах.	Реконструкція ООН; закриття НАТО; принципи прямої демократії у політичних відносинах між країнами; політика невтручання у внутрішні справи держав; заборона вирішення конфліктів військовими заходами.

<p>Культура</p>	<p>КУЛЬТУРНИЙ КОСМОПОЛІТИЗМ: визнання глобальної єдності як єдності інтересів та цінностей всього людства</p>	<p>Диктат системи цінностей супердержав;</p> <p>порушення національних свобод слабо-розвинених країн;</p> <p>міжетнічні конфлікти;</p> <p>вестернізація та американізація;</p> <p>зростання нерівноправ'я;</p> <p>втрата етнічної ідентифікації;</p> <p>консьюмеризм.</p>	<p>Збереження національного розмаїття;</p> <p>стимулювання унікальності культур;</p> <p>зріст голосу локальних товариств у національних урядах;</p> <p>підвищення рівня життя людини;</p> <p>стимулювання заходів щодо підвищення культурно-просвітницької діяльності, особливо у країнах зі слабкою економікою.</p>
------------------------	---	---	--

Екологія	СОЦІАЛЬНИЙ РЕАЛІЗМ: стрімкий розвиток науки та техніки задля блага людини	Потужний індустріальний розвиток за рахунок короткострокових екологічно-небезпечних проєктів; виснаження природних ресурсів; проведення небезпечних, шкідливих для природи та людини експериментів; захоронення ядерних відходів у бідних країнах.	Приведення всіх форм суспільних відносин відповідно до принципів стійкого розвитку; встановлення податків на споживання ресурсів; введення жорстких санкцій проти ТНК, що шкодять довкіллю; скорочення споживання природних ресурсів; розвиток «чистих» технологій та категорична заборона шкідливих.
-----------------	--	---	---

В ході нашого аналізу виявлено, що концептуалізація та вербалізація антиглобалізаційних настанов відбувається в результаті фіксації когнітивного дисонансу між парою елементів сучасного знання «Глобалізація» та «Антиглобалізація». Ці процеси ґрунтуються на комунікативно-пізнавальній діяльності. Кожен конкретний комунікативно-пізнавальний акт ми розглядаємо як процес, результатом якого стає формування характеристик концепту, що додаються до його змісту, та як комунікативно-марковану одиницю, яка несе в собі актуальну для учасників комунікації інформацію.

Проаналізовані відносини між концептами ГЛОБАЛІЗМ та АНТИГЛОБАЛІЗМ на предмет їх опозиційності можна узагальнити в наступних висновках. Ці два концепти:

- чітко проявляють свої власні поняттєво-дефініційні характеристики, які не завжди мають ознаки протилежності;
- належать до одного концептуального прошарку;
- мають зони перетину, в яких проявляється певна опозиційність їх ціннісних ознак;
- характеризуються взаємозалежністю в актуалізації;
- мають єдину інтегральну складову – глобальне управління.

Ці критерії дають нам право підтвердити статус ГЛОБАЛІЗМУ і АНТИГЛОБАЛІЗМУ як концептуальних корелятивів, що вступають у певні відносини в англійсько-

му просторі, однак в нас немає ґрунтовних підстав констатувати їх повну концептуальну протилежність.

В подальших розвідках ми звернемо увагу на прояви цієї кореляції в зонах перетину ГЛОБАЛІЗМУ і АНТИГЛОБАЛІЗМУ у кожному з виділених нами комунікативних блоків («Політика», «Економіка», «Соціально-культурний простір» та «Соціально-екологічна площина»).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бауман З. Глобалізація. Наслідки для людини та суспільства / З. Бауман ; [пер. з англ.]. – К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія», 2008. – 109 с.
2. Бебик В. Сучасна глобалістика: провідні концепції і модерна практика / В. Бебик, С. Шергін, Л. Дегтярьова. – К. : Університет «Україна», 2006. – 109 с.
3. Воркачев С. Г. От лингвоконцептологии к лингвоидеологии: поиски метода / С. Г. Воркачев. // *Vita in lingua: К юбилею профессора С. Г. Воркачева*. [сб. статей / Отв. ред. В. И. Карасик]. – Краснодар : Атриум, 2007. – С. 39-60.
4. Гидденс Э. Ускользающий мир: как глобализация меняет нашу жизнь / Э. Гидденс ; [пер. с англ. М. Л. Коробочкина]. – М. : Весь мир, 2004. – 120 с.
5. Даниленко В. П. Глобалистская картина мира, или глобалистика, глобализм, антиглобализм, глобализация и антиглобалистская борьба. [Електронний ресурс] / В. П. Даниленко. – 2002. – Режим доступу: <http://www.islu.ru/danilenko/articles/sepirkart.htm>.
6. Ефремов В. А. Динамика русской языковой картины мира: вербализация концептуального пространства «'мужчина' – 'женщина'» [Електронний ресурс] : автореф. дис. на соискание науч. степени докт. филол. наук : спец. 10.02.01 “Русский язык” / В. А. Ефремов. – Санкт Петербург, 2010. – Режим доступу : http://dibase.ru/article/15022010_efremovva/1.
7. Ларина М. Б. Корреляция концепта и антиконцепта в лингвокультурологии : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.19 “Теория языка”, 10.02.04 “Германские языки” / М. Б. Ларина. – Кемерово, 2011. – 19 с.
8. Назарчук А. В. Этика глобализирующегося общества. Тенденции и проблемы глобализации в свете социально-этической концепции немецкого философа К.-О. Апеля [Електронний ресурс] / А. В. Назарчук. – 2002. – Режим доступу : <http://www.biblioclub.ru/index.php?page=book&id=38371>.
9. Недайнова І. В. Антиглобалізм: концептуально-структурний аналіз сучасного дискурсу (на матеріалі інтерв'ю депутата Європарламенту Джулетто Кеза) / І. В. Недайнова // *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – Філологічні науки.* – № 13 (200). – Луганськ : Видавництво ДЗ “ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2011. – С. 202-208.
10. Недайнова І. В. Об'єктивація концепту “антиглобалізм” у сучасному англомовному дискурсі / І. В. Недайнова // *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – Філологічні науки.* – № 13 (248). – Луганськ : Видавництво ДЗ “ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2012. – С. 127-135.
11. Пономарева Е. Ю. Концептуальная оппозиция жизнь – смерть в поэтическом дискурсе (на материале поэзии Д. Томаса и В. Брюсова) : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.19 “Теория языка” / Е. Ю. Пономарева. – Тюмень : ТГУ, 2008. – 24 с.

12. Почепцов Г. Г. Теория коммуникации [Электронный ресурс] / Г. Г. Почепцов. – 2001. – Режим доступа : <http://www.nir.ru/socio/articles/poch.htm>.

13. Приходько А. Н. Антиконтцепт как лингвокультурный феномен: паронимическое, стигматическое, эссенциальное / А. Н. Приходько. // Когниция, коммуникация, дискурс. – 2012. – № 5. – С. 37-51.

14. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики / А. М. Приходько. – Запоріжжя: Прем'єр, 2008. – 331 с.

15. Приходько А. Н. Таксономия концептов / А. Н. Приходько. // Лингвоконцептология: перспективные направления : [коллект. монография / под ред. А. Э. Левицкого, С. И. Потапенко, И. В. Недайновой]. – Луганск : Изд-во ГУ “ЛНУ имени Тараса Шевченко”, 2013. – С. 144-171.

16. Степанов Ю. С. Концепты. Тонкая пленка цивилизации / Ю. С. Степанов. – М.: Языки славянских культур, 2007а. – 248 с.

17. Степанов Ю. С. “Понятие”, “Концепт”, “Антиконцепт”. Векторные явления в семантике / Ю. С. Степанов // Концептуальный анализ языка: современные направления исследования : [сб. науч. трудов / под ред. ред. Е. С. Кубряковой, Е. М. Поздняковой]. – М.-Калуга : ИП Кошелев, 2007б. – С. 19-26.

18. Backhaus N. The Globalisation Discourse [Электронный ресурс] / N. Backhaus. – 2003. – Режим доступа: http://nccr-north-south.unibe.ch/backhaus_GlobalisationDiscourse.pdf.

19. Held D. and McGrew A. The Great Globalization Debate. / D. Held, A. McGrew // The Global Transformations Reader: An Introduction to the Globalization Debate. – Cambridge: Polity Press, 2000. – P. 1-50.

20. Reynolds B. Crisis and Emergency Risk Communication [Электронный ресурс] / B. Reynolds. – 2001. – Режим доступа <http://www.absa.org/abj/abj/051001reynolds.pdf>.

21. Witt J. L., Morgan G. Stronger in Broken Places: Nine Lessons for Turning Crisis into Triumph / J. L. Witt, G. Morgan. – New York: Enry Holt & Company, 2002. – 241 p.

Стаття надійшла до редакції 24.03.2014 р.

Недайнова И. В., к филол.н., доц.,
Луганский национальный университет имени Тараса Шевченко

КОНЦЕПТИ ГЛОБАЛИЗМ ТА АНТИГЛОБАЛИЗМ У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ПРОСТОРИ

В данной статье феномены глобализма и антиглобализма рассматриваются в ракурсе определения характера их концептуальных отношений в рамках современного англоязычного дискурса. В ходе исследования их кажущейся оппозиционности определяется концептуальная корреляция в конкретных зонах их пересечения. Это наблюдение не дает нам оснований считать ГЛОБАЛИЗМ и АНТИГЛОБАЛИЗМ концептом и антиконцептом. Отношения между анализируемыми нами концептами мы считаем коррелятивными.

Ключевые слова: глобализм, антиглобализм, дискурс, концепт, антиконцепт, оппозиция, коррелятивные отношения.

Nedainova I. V., Cand.Phil.Sci., Associate Professor,
Taras Shevchenko National University of Lugansk

**ON DEFINING THE OPPOSING RELATIONS BETWEEN THE CONCEPTS
GLOBALIZATION AND ANTI-GLOBALIZATION IN THE MODERN
ENGLISH-SPEAKING SPACE**

In the article the phenomena of globalization and anti-globalization in their conceptual relations to each other in the modern English-speaking discourse are being viewed. While researching their token opposition we fix their conceptual correlation in some intersections. This observation does not give us any reasons to view GLOBALIZATION and ANTI-GLOBALIZATION as a concept and an anti-concept. We consider the relations between the analysed concepts as being correlative.

Key words: *globalization, anti-globalization, discourse, concept, anti-concept, opposition, correlative relations.*

УДК 81'255.4=11=161.2:821.111-2В.Шекспір

Некряч Т., к.філол.н., доц.,
Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка, Київ

**«ЩО В ІМЕНІ МОЄМУ?»: ПРОМОВИСТІ ІМЕНА
В ШЕКСПІРОВИХ ТВОРАХ ЯК ПРОБЛЕМА ПЕРЕКЛАДУ
(ДО 450-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВІЛЬЯМА ШЕКСПІРА)**

У статті розглядаються перекладацькі тактики відтворення українською мовою промовистих імен у п'єсах Шекспіра, які дозволяють зберегти прозорість семантики такого імені, важливу для кращого розуміння ролі відповідного персонажу, а також його етноспецифічну оформленість.

Ключові слова: *Шекспір, переклад, промовисті імена, прізвиська, транскодування, етноспецифіка.*

Питання «Шекспір в Україні» доволі багатогранне й неоднозначне. Перші переклади творів В. Шекспіра українською мовою з'явилися на початку XIX століття, й цей час можна уважати своєрідною добою Відродження стратфордського барда в Європі. Варто зауважити, втім, що це відродження не було суто романтичним, попри панівний на той час літературний метод.

Українською мовою Шекспіра перекладали П. Свенцицький і П. Куліш (він переклав 13 п'єс), М. Старицький і М. Кропивницький. Панас Мирний зробив переклад трагедії «Король Лір». Іван Франко перекладав сонети і «Венеціанського купця», він є і засновником українського шекспірознавства. У радянський період інтерес до